

Zadania domowe z Podstaw Fizyki II

Seria 6

Zad. 1

Pomiaru przewodnictwa elektrycznego ciała stałego można dokonać przykładając do jego płaskiej powierzchni 4 punktowe sondy (ostrza). Sondy umieszcza się na jednej prostej, przy czym zewnętrzne sondy A i D są oddalone od siebie o l , a sondy wewnętrzne B i C umieszczone są symetrycznie między nimi w odległości d od siebie. Odległości te są dużo mniejsze od rozmiarów próbki. Przez zewnętrzne sondy przepuszczamy prąd o małym natężeniu I , a między wewnętrznymi sondami mierzymy różnicę potencjałów U . Wyznaczyć na podstawie tych danych przewodnictwo właściwe σ ośrodka.

Zad. 2

Dwie współśrodkowe, metalowe powierzchnie sferyczne o promieniach a oraz $b > a$ rozdzielone są ośrodkiem o oporze właściwym $\rho(r)$ zależnym od odległości r od środka sfer, w sposób opisany zależnością $\rho(r) = \rho_0 r^3 / a^3$, gdzie ρ_0 jest pewną stałą.

- Obliczyć opór R pomiędzy sferami.
- Wyznaczyć gęstość objętościową ładunku w ośrodku oraz gęstości powierzchniowe ładunku na obu sferach, jeśli różnica potencjałów między nimi ma stałą wartość U (tzn. podłączone są do źródła o stałym napięciu).
- Obliczyć całkowity ładunek objętościowy i ładunki powierzchniowe obu sfer.

Zad. 3

Znaleźć opór zastępczy mierzony między sąsiednimi wierzchołkami

- sześcianu utworzonego z 12 jednakowych oporników o oporach R ,
- ośmiościanu foremnego (oktaedru) utworzonego z tych samych 12 oporników.

Zad. 4

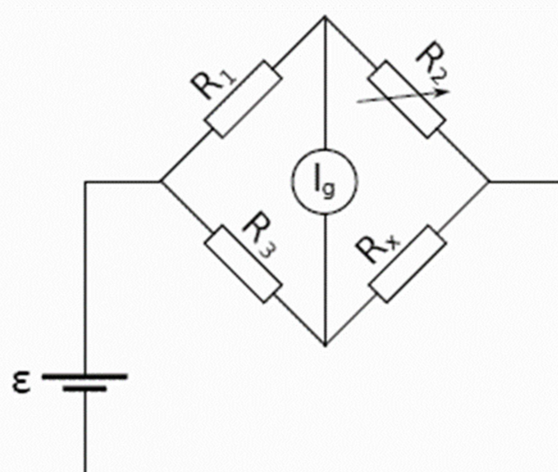
Spadek napięcia na linii przesyłowej stanowi $p=0,1$ napięcia na oporności obciążenia. Ile razy należałoby zwiększyć napięcie wyjściowe źródła prądu, aby przy niezmienionej mocy pobieranej przez odbiornik straty energii na samej linii zmniejszyły się $n=100$ razy? O ile razy należy przy tym zwiększyć oporność odbiornika?

Zad. 5

Żarówka o napięciu nominalnym 240 V zasilana napięciem 1 V przewodzi prąd o natężeniu 20 mA, a przy 10 V – 100 mA. Wyznaczyć i naszkicować charakterystykę prądowo-napięciową $U(I)$ żarówki, zakładając że: 1) ciepło odprowadzane z włókna żarówki jest proporcjonalne do różnicy temperatur włókna i otoczenia $UI = \lambda(T - T_0)$ oraz 2) opór włókna jest proporcjonalny do jego temperatury $R = \alpha T / T_0$. Jaką moc żarówki przewiduje ten prosty model dla napięcia nominalnego? Czy jest to realistyczna prognoza? Dlaczego?

Zad. 6

Mostek Wheatstone'a (rys.) służy do pomiaru oporu R_x opornika metodą kompensacji (zerowanie natężenia prądu galwanometru I_g przez zmianę wartości oporu R_2). Załóżmy, że znamy dokładne wartości oporów R_1 , R_2 i

R_3 i są one równe $1\text{ k}\Omega$, a mostek zasilany jest z ogniwa o sile elektromotorycznej $\mathcal{E} = 2\text{ V}$. Znaleźć maksymalny błąd ΔR , jaki popełnimy przy ocenie oporu R_x , jeśli galwanometr o oporze wewnętrznym $R_g = 1\ \Omega$ ma czułość uniemożliwiającą detekcję prądów o natężeniu poniżej $I_g = 10^{-6}\text{ A}$ (tzn. dla takich prądów jego wskazanie nie będzie odróżnialne od zera).

Zad. 7

W obwodzie przedstawionym na rysunku wartości oporów wszystkich oporników (poza R_1) wynoszą R , a siły elektromotoryczne ogniw są równe E .

- a) Obliczyć natężenie prądu płynącego przez opornik R_1 .
- b) Wyznaczyć opór r_z i siłę elektromotoryczną E_z układu zastępczego dla obwodu otrzymanego po odłączeniu opornika R_1 .

Spróbować wykonać obliczenia trzema metodami:

- 1) wychodząc z praw Kirchhoffa,
- 2) korzystając z zasady Thevenina,
- 3) stosując zasadę superpozycji prądów od pojedynczych źródeł SEM.

